

Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64
70101 Kuopio
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Muutoksenhakija

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue (jäljempänä ELY-keskus).

Päätös, johon muutosta haetaan

Mikkelin kaupunginvaltuuston päätös 11.12.2023, § 140 (liite 1)

Mikkelin kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2023 50. kaupunginosan (Haukivuori) kortteleita 4,14,15,16,18,25,27,93 ja osaa kortteleista 14 ja 24 sekä puisto- ja suojaviheraluetta, yleisen tien aluetta sekä katu- ja torialuetta koskevan asemakaavan muutoksen / Keskustie Haukivuori (jäljempänä Haukivuoren asemakaavamuutos)

Mikkelin kaupunginvaltuuston päätöstä 11.12.2023 § 140 koskeva pöytäkirja on lähetetty 18.12.2023 ELY-keskukselle sähköisen asiointilomakkeen kautta. Tiedoksisäännin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä pöytäkirjan lähettämisestä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Mikkelin kaupunginvaltuuston päätös 11.12.2023 § 140 on kumottava lainvastaisena. ELY-keskus pitää kaavaratkaisua lainvastaisena siltä osin, kun kaavassa on osoitettu maanteiden 15299 (Keskustie) ja 15300 (Haukivuorentie) alueet maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, jäljempänä MRL) 83 §:n 4 vastaisesti maantien alueen merkinnällä LT. ELY-keskus edellyttää, että Keskustien ja Haukivuorentien alueet osoitetaan asemakaavassa katuina.

Selvitys ELY-keskuksen valitusoikeudesta

Maantiet 15299 (Keskustie) ja 15300 (Haukivuorentie) ovat Suomen valtion omistamia maanteitä. Lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005, jäljempänä LjMTL) 10 §:n mukaan Väylävirasto on maantieverkon tienpitäjä ja käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia. Mainitun lain 11 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta Väyläviraston ohjauksen mukaisesti. Valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (1378/2018) 3 § 1 momentin 8 kohdan mukaan Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja

18.1.2024

infrastruktuuri -vastuualueen tehtäviä hoidetaan Pohjois-Savon toimialueen lisäksi Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon ELY-keskuksen toimialueilla. Kuntalain (410/2015) 135 §:n mukaan muun muassa kaupunginvaltuuston päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta. Lain 137 §:n mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä muun muassa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Lisäksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 7 §:n mukaan viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Perustelut

Mikkelin kaupunki ei ole huomionnut Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnoissaan ja viranomaisneuvottelussa esittämiä vaatimuksia (liite 3) maanteiden 15299 (Keskustie) ja 15300 (Haukivuorentie) osoittamista katuina Haukivuoren asemakaavamuutoksessa (liite 2). MRL 83 §:n 4 momentin mukaan maanteiden liikennealueita voidaan osoittaa vain valta-, kanta- ja seututeitä varten sekä niitä yhdistäviä ja niiden jatkeena olevia teitä varten, jotka palvelevat pääasiallisesti muuta kuin paikallista liikennettä. Kaupunki ei ole Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntoon antamassaan vastineessa (4.12.2023) esittänyt MRL 83 §:n 4 momenttiin nojautuvia perusteluja sille, minkä vuoksi se on katsonut voivansa osoittaa edellä mainitut maantiet asemakaavassa merkinnällä LT.

Alueella on voimassa vuonna 2010 hyväksytty Etelä-Savon maakuntakaava, vuonna 2016 hyväksytty, tuulivoimaa käsittelevä Etelä-Savon vaihemaakuntakaava 1 sekä vuonna 2016 hyväksytty Etelä-Savon vaihemaakuntakaava 2, joka päivitti osaltaan vuoden 2010 maakuntakaavaa. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa maanteitä 15299 ja 15300 ei ole merkitty yhdysteitä koskevilla merkinnöillä, vaan ne näkyvät vain taustakartalla.

Alueella on voimassa vuonna 2005 hyväksytty, oikeusvaikutukseton Haukivuoren kuntakeskuksen osayleiskaava (liite 9). Osayleiskaavassa kantatie 72 on osoitettu yleisen tien alueen (LT) viiva- ja aluevarausmerkinnällä. Maantiet 15299 (Keskustie) ja 15300 (Haukivuorentie) on osoitettu kokoojakadun tai yhdystien viiva- ja aluevarausmerkinnällä. Osayleiskaavassa ei ole siten otettu tarkasti kantaa Keskustien ja Haukivuorentien hallinnolliseen luokkaan, mikä on tyyppillistä yleiskaavoissa.

Maantie 15299 (Keskustie) on lähes kokonaan asemakaavoitettu, vain noin 200 metrin osuus tien keskivaiheen eteläpuolella on asemakaava-alueen ulkopuolella. Keskustie on osoitettu pääosin katualueena voimassa olevissa rakennus- ja asemakaavoissa (liitteet 4–6) ja pieniltä osin yleisenä tienä/kauttakulku-, sisääntulo- ja ohitustienä (LT) (liitteet 6 ja 7). Maantie 15300 (Haukivuorentie) on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa yleisenä tienä vierialueineen (LYT) (liite 8). Mainittuja maanteitä koskevat asemakaavat ovat hyväksytty vuosien 1966–1999 välillä. Voimassa olevat

18.1.2024

kaavat ovat siis hyvin vanhoja ja päivityksen tarpeessa, minkä vuoksi Mikkelin kaupungin olisi myös tullut tarkastella asemakaavamuutoksessa maanteiden 15300 (Haukivuorentie) ja 15299 (Keskustie) merkintöjen MRL 83.4 §:n mukaisia edellytyksiä. Mikkelin kaupungin 4.12.2023 antamassaan vastineessa Pohjois-Savon ELY-keskukselle kaupunki on todennut, että *"Keskustie on ollut tarkoitus pitää katu- ja tiealueiden osalta voimassa olevien asemakaavojen mukaisena"*.

Haukivuoren Keskustien asemakaavamuutoksen selostuksen useista kohdista on tulkittavissa, että erityisesti Keskustien (maantie 15299) ympäristöä ja luonnetta halutaan muuttaa entistä enemmän pääkatumaiseksi ja paikallista liikennettä palvelevaksi. Haukivuoren Keskustien asemakaavamuutoksen tavoitteena on kaavaselostuksen mukaan *"mahdollistaa täydennysrakentaminen asuin- ja liiketoiminnalle sekä rakennusoikeuksien tarkistaminen täydennysrakentamisen mahdollistamiseksi. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on tukea Haukivuoren keskustan, Asemankylän kehittymistä vetovoimaiseksi vuonna 2019 valmistuneen yleissuunnitelman pohjalta. Haukivuoren yleissuunnitelma on tehty vuorovaikutteisesti alueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Pääroolissa asemakaavamuutoksessa on Haukivuoren ydinalue, jonne on tavoitteena kaavoittaa edellytykset laadukkaan ympäristön ja sujuvan liikkumisen toteuttamiselle. Tavoitteena on huomioida eri ikäryhmät ja eri liikkumismuodot"*. (liite 2)

Asemakaavamuutoksen selostuksessa alueen yleiskuvausta koskevan luvussa 2.1.3 Liikenne ja kunnallistekniikka on todettu, että *"Asemankylän liikenne koostuu pääasiassa asumisesta aiheutuvasta liikenteestä sekä palvelujen ja elinkeinojen ääreen kohdentuvista asioinneista, joista osa Pieksämäentietä ohikulkumatkalla poikkeavia. Myös matkailullista liikennettä kohdentuu alueelle. Julkisella liikenteellä Haukivuori on saavutettavissa nykytilanteessa vain linja-autolla. Olemassa olevat katualueet säilyvät pitkälti ennallaan yksityiskohtaisemman katusuunnittelun pojaksi. Asemakaavaa toteutettaessa voidaan katusuunnitelmilla edesauttaa ikä- ja muistiystävällisen liikkumisympäristön rakentamista. Istutettavien puurivien myötä kävely-ympäristö muodostuu viihtyisämmäksi ja Keskustien luonne pääkatuna korostuu."* Asemakaavamuutoksen vaikutukset liikenteeseen arvioidaan olevan melko vähäiset.

Hallituksen esityksen Eduskunnalle rakennuslain uudistamiseksi (HE 101/1998, yksityiskohtaisten perustelut 83 §) mukaan *"Siirryttäessä yhteen detaljikaavamuotoon on asemakaava-alueiden yleiset tiet määriteltävä uudelleen sen mukaan, millaista liikennettä ne välittävät asettamatta siinä suhteessa teknisiä ratkaisuja, kuten liittymiä, koskevia edellytyksiä. Lähtökohdaksi tulee asettaa yleisten teiden johdonmukainen verkosto, johon katujen välittämä paikallinen liikenne kytkeytyy."* Lisäksi hallituksen esityksessä on ollut yhtenä tavoitteena katujen ja muiden yleisten alueiden määrittelemisessä, että *"valtio huolehtii yhtenäisestä valtakunnallisesta ja seudullisesta tieverkosta sekä kunnat paikallisesta katu- ja kaavatieverkosta"*. Edellä mainitun mukaisesti yleisten teiden lähtökohtana on niiden johdonmukainen verkosto, johon katujen välittämä paikallinen liikenne kytkeytyy. Maanteiden 15299 (Keskustie) ja 15300 (Haukivuorentie)

18.1.2024

osoittaminen valituksen alaisena olevassa asemakaavassa maantien alueen merkinnällä (LT) ei tue MRL:n 83.4 §:n perusteita eikä hallituksen esityksen mukaista yleisten teiden johdonmukaista verkoston muodostumista, koska edellä mainitut maantiet eivät ole maantieverkoston näkökulmasta tarkoituksenmukaista olla maanteinä eivätkä ne ole liikenteellisen merkityksen mukaan maantiemäisiä, koska kyseiset maantiet välittävät pääasiassa Haukivuoren taajama-alueen sisäistä liikennettä.

Ympäristöministeriön Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000 -sarjaan liittyvässä oppaassa 12 *Asemakaavamerkinnot ja -määräykset* ([linkki](#)) on sivuilla 145–147 erityisesti pyritty määrittelemään paikallisen liikenteen käsitettä, verkollisia kysymyksiä sekä maanteiden päättymiskohtia. Oppaan mukaan paikallisella liikenteellä tarkoitetaan lyhytmatkaista liikennettä. Paikalliseksi liikenteeksi luetaan asemakaavoitettujen alueiden sisäinen ja lähekkäin sijoittuvien alueiden välinen liikenne sekä taajamien viereisiltä haja-asutusalueilta taajamiin suuntautuva liikenne. Oppaan mukaan lisäksi myös kunnan sisäinen ja kuntarajan ylittävä lyhytmatkainen liikenne voidaan katsoa paikalliseksi liikenteeksi.

Tielaitoksen vuonna 2000 laaditussa ohjeessa ”[Yleisen tieverkon laajuus asemakaava-alueilla: hallinnollisen luokittelun alustavat periaatteet](#)” esitettiin valtakunnalliset periaatteet maantieverkon laajuuden määrittelyyn asemakaava-alueilla samana vuonna voimaan tulleen MRL:n pohjalta. Ohjeen ja sen soveltamisesta saatujen käytännön kokemusten pohjalta ympäristöministeriö sisällytti liikennealueiden kaavoittamista koskevia ohjeita ministeriön oppaaseen *Asemakaavamerkinnot ja -määräykset* (2003). Mainitun Tielaitoksen ohjeen perusteella tiepiirit teettivät alueidensa maanteiden luokittelukarttoja. Kaakkois-Suomen tiepiiriin 29.11.2002 päivätyssä yleisten teiden luokittelukartassa maantie 15299 (Keskustie) on osoitettu paikallisena yhdystienä, jolle ei voi osoittaa MRL 83.4 §:n mukaista liikennealuetta (LT) asemakaavassa (liite 12). Kartan pienimittakaavaisuuden vuoksi maantie 15300 (Haukivuorentie) ei ole erotettavissa kartalla.

Haukivuoren taajaman kohdalla kantatie 72 (Pieksämäentie) välittää pääosin seudullista ja pitkänmatkaista liikennettä etelä-pohjoissuuntaisesti. Maantie 15299 (Keskustie) on toiminnalliselta luokaltaan yhdystie, joka on kantatien 72 rinnakkainen maantie (liite 10). Keskustie erkanee etelässä kantatiestä 72, kulkee Haukivuoren taajaman lävitse ja yhdistyy pohjoisessa yhdystieluokkaiseen maantiehen 15297 (Tuliniementie), joka taas liittyy lännessä kantatiehen 72. Keskustie ei siten yhdistä MRL 83 §:n 4 momentissa tarkoitettuja maanteitä eikä toimi niiden jatkeena. Keskustie on noin 3,5 kilometriä pitkä ja tien keskimääräinen liikennemäärä (KVL) on vähäinen, noin 475–176 ajon/vrk. Keskustien vaikutuspiirissä on lähes koko tien pituudeltaan asutusta sekä perinteisiä pienehkön taajaman palveluja, kuten päivittäistavarakauppoja, koulu, terveyskeskus ja apteekki. Pääosa palveluista ja asutuksesta keskittyy Asemankylän kohdalle. Keskustien eteläosassa on hieman erillään oleva, pienehkö asutuskeskittymä, Kapeaselkä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Keskustien verkollisen aseman, Haukivuoren asukasluvun ja Keskustien liikennemäärien perusteella on selvää, että Keskustie palvelee pääasiassa Haukivuoren

18.1.2024

asemakaavoitetun alueen sisäistä liikennettä, joka luetaan paikalliseksi liikenteeksi.

Yhdystieliuokkainen maantie 15300 (Haukivuorentie) on lyhyt, noin 150 metriä pitkä taajaman sisääntuloyhteys kantatieltä 72 (liite 11). Maantie 15300 päättyy maantienä Keskustiehen (maantie 15299). Haukivuorentie jatkuu Keskustien itäpuolella Mikkelin kaupungin katuna noin 200 metriä. Haukivuorentie ei yhdistä valta-, kanta ja seututeitä toisiinsa eikä ole suoraan niiden jatkeena oleva tie. Haukivuorentien keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on noin 1 400 ajon/vrk, josta raskaan liikenteen osuus on 50 ajon/vrk (n. 3,5 %). Haukivuorentien länsipäässä on pieni huoltoasema. Haukivuorentie on Haukivuoren Asemankylän pääasiallinen sisääntulotie. Kantatieltä 72 Haukivuorentien suuntaan on viitoitukset "Keskusta" sekä "Hauki-Hall". Pohjoisessa kantatieltä Tuliniementien (maantie 15297) suuntaan on viitoitukset "Tuliniemi 7" ja Tuliniementieltä Keskustien suuntaan on viitoitus "Asemankylä". Ympäristöministeriön asemakaavamerkintöjä ja -määräyksiä koskevan oppaan mukaan lyhyet taajamia ja yrityksiä palvelevat sisääntuloyhteydet on yleensä tarkoituksenmukaista kaavoittaa kokonaan kaduksi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Haukivuorentie välittää pääasiassaläheisten asutuskeskittymien, kuten Kirkonkylän, Kisarannan, Vanhalan ja Kantalan sekä haja-asutusalueiden liikennettä Haukivuoren Asemankylään, mitä voidaan pitää paikallisena liikenteenä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Haukivuorentien tulisi olla katu verkollisen asemansa, liikenteellisen merkityksensä ja johdonmukaisen maantie- ja katuverkoston sekä näiden tarkoituksenmukaisen kunnossapidon toteutumiseksi.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue vaatii, että Mikkelin kaupunginvaltuuston 11.12.2023 tekemä hyväksymispäätös Haukivuoren asemakaavamuutoksesta on kumottava maanteitä 15299 (Keskustie) ja 15300 (Haukivuorentie) koskevilta osuuksilta, koska mainittuja maanteitä ei voida osoittaa asemakaavassa maantien alueina (LT) MRL 83 §:n 4 momentin mukaan. Edellä mainitut maantiet on osoitettava asemakaavassa katuina.

Korkein hallinto-oikeus ja hallinto-oikeudet ovat antaneet MRL 83.4 §:n tulkinnasta muun muassa seuraavia ratkaisuja:

- korkein hallinto-oikeus 17.11.2010 taltio 3269
- korkein hallinto-oikeus 1.2.2013 taltio 444
- Hämeenlinnan hallinto-oikeus 16/0076/2 annettu 22.2.2016
- Hämeenlinnan hallinto-oikeus 16/0204/2 annettu 4.5.2016
- Itä-Suomen hallinto-oikeus 18/0166/3 annettu 27.8.2018

Lisätiedot

Lisätietoja asiassa antaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikennejärjestelmäasiantuntija Henri Heikura, puh. 0295 016 009 ja kirjaamo:

kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

18.1.2024

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Liikennejärjestelmäasiantuntija Henri Heikura ja ratkaissut Yksikön päällikkö Terhi Nissinen.

Liitteet

Liite 1: Ote pöytäkirjasta, Haukivuoren asemakaavan muutos
Liite 2: Hyväksytty kaavaselostus liitteineen ja vastineineen
Liite: 3 Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnot
Liite 4: Haukivuoren asemanseudun rakennuskaavan muutos, 1977
Liite 5: Haukivuoren asemanseudun rakennuskaava ja rakennuskaavan muutos, 1977
Liite 6: Haukivuoren asemankylän asemakaavan muutos, 1999
Liite 7: Haukivuoren asemanseudun rakennuskaava, 1966
Liite 8: Haukivuoren rakennuskaavan muutos, 1991
Liite 9: Haukivuoren kuntakeskuksen osayleiskaava, 2005
Liite 10: Tienumerokartta maantie 15299 korostettuna
Liite 11: Tienumerokartta maantie 15300 korostettuna
Liite 12: Yleisten teiden luokittelukartta, Kaakkois-Suomen tiepiiri

Tiedoksi

Mikkelin kaupunki
Pohjois-Savon ELY-keskus, Liikennevastuualue
Etelä-Savon ELY-keskus, alueidenkäyttö
Väylävirasto, oikeusyksikkö